

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สิ่งที่เรียกกันว่า "เมืองสมัยใหม่" ในปัจจุบันนี้ถ้าลองพิจารณาดูใหม่โดยอาศัยแง่มุมในทางวัฒนธรรม เข้ามาจับ เมืองในลักษณะที่เป็นอยู่นี้อาจไม่ใช่เมืองที่แท้จริง เพราะไม่ได้เป็นเมืองที่มีขึ้นเพื่อ เกื้อกูลให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างคนที่อาศัยอยู่ในเมืองเดียวกัน อีกทั้งลักษณะทางกายภาพของเมืองทุกวันนี้ยังได้กลายเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากพื้นที่เมืองส่วนใหญ่ได้กลายเป็นที่ชุมนุมของทุนและสินค้า รวมไปถึงระบบการขนส่งสื่อสารโทรคมนาคมอื่น ๆ ซึ่งในเบื้องต้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจมีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับชาวเมืองทั้งหลาย แต่เมื่อเวลาผ่านไปบรรดาสินค้าและทุนชนิดต่าง ๆ ก็กลับทวีจำนวนขึ้นอย่างมากจนกระทั่งแผ่ขยายออกไปจนเต็มพื้นที่ที่เคยเป็นบริเวณใช้สอยของชาวเมือง หรือแม้แต่บริเวณที่เป็นกลุ่มอาคารบ้านเรือนและอาคารทางศาสนาอันเป็นที่เคารพสักการะมาตั้งแต่ดั้งเดิม (เห็นได้ชัดในกรณีการเวนคืนที่ดินเพื่อตัดถนนหรือโครงการทางด่วนสายต่าง ๆ)

ทุกวันนี้ชาวเมืองทุกคนมีหน้าที่ทำให้บรรดาสินค้าและทุนที่มีอยู่เต็มไปหมดเหล่านี้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ประสิทธิผลสูงสุด โดยการเสียสละความสะดวกสบายส่วนคนลงไป

ความเจริญทางวัตถุกำลังสร้างวัฒนธรรมใหม่แห่งการนิยมบริโภคและเข้าแทนที่วัฒนธรรมไทยเดิม ซึ่งชาวกรุงเทพฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ศาสนา การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน เช่น ทิ้งอาศัย กลายเป็นแยกส่วน มีโลกของคนเป็นเพื่อนกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิดีโอ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น และเกิดการวิเวกเหินห่างจากความอบอุ่นที่จะพึงได้รับจากปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ (ชวัญสว่าง อติโพธิ, 2535 : 34)

การที่คนส่วนมากต้อง เปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเอง เพื่อ เข้ากับสภาพ เศรษฐกิจสมัยใหม่
 ยังผลให้เกิดการสูญเสียครอบครัวใหญ่และกลุ่ม เครือญาติ สูญเสียชีวิตชุมชน สูญเสียละแวกย่าน
 เดิมที่เคยรู้จัก รวมไปถึงการสูญเสียความสัมพันธ์ในระดับย่านที่เคยมีต่อกัน เพื่อหลอมละลาย
 เข้า เป็นส่วนหนึ่งของสาธารณะในกระบวนการแบ่งแยกการทำงานและแบ่งแยกพื้นที่ของกิจกรรม
 ออกจากกันทำให้บุคคลมีสภาพ เป็นปัจเจกผู้หนึ่งท่ามกลางปัจเจกจำนวนมหาศาลที่ เคลื่อนไหว
 ปะปนกัน ผลที่ติดตามมาก็คือการ เกิดความรู้สึกรู้สึกไม่ไว้วางใจในผู้รอบด้าน เกิดลักษณะของสังคม
 ที่อยู่กันแบบคับแคบ ตัวใครตัวมัน ไม่สามารถกำหนดตำแหน่งความสัมพันธ์ของตัวเอง เข้ากับ
 เครือข่ายใหญ่ของเมืองทั้งหมดได้ จึงไม่รู้สึกรู้สึกว่าตัวเองมีหน้าที่ต่อสังคมส่วนรวมที่ตนอาศัยอยู่
 ผลกระทบที่มีต่อระบบย่านคือ ทำให้ย่านเดิมถูกทำลาย หรือสูญเสียบทบาทหน้าที่ต่อสังคม
 และมีแนวโน้มว่าจะสูญไปในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อ เสนอกรอบความคิด เกี่ยวกับ เรื่องย่านในมิติต่าง ๆ
- 2) เพื่อสร้างภาพความมีชีวิตชีวาของ เมืองกรุงเทพฯก่อนสมัยใหม่ที่มีย่าน เป็นสีสัน
 และเป็นลมหายใจของชีวิต เมือง
- 3) เพื่อแสดงสภาวะการณ์ของย่านในปัจจุบันและชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของระบบ
 เมืองสมัยใหม่ที่มีต่อระบบย่านของคนในกรุงเทพมหานคร
- 4) เพื่อหาช่องทางที่จะ เป็นข้อ เสนอ เพื่อขยับยั้งสาเหตุของการ เสื่อมสลายของ
 ความสัมพันธ์ระดับย่านและ เพื่อหาจุด เริ่มต้นที่จะ เสนอ เพื่อสร้างสรรค์ความ
 สัมพันธ์ระดับย่านนี้ขึ้นมาให้มีชีวิตอย่างสอดคล้องกับลักษณะของ เมืองสมัยใหม่

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นความมุ่งหวังที่จะรวบรวม ถักทอ และสร้างสรรค์วาทะกรรม (discourse) อันใหม่ที่มีความสืบเนื่องกับสิ่งเก่าด้วยการนำเอาของเดิมที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมของเราเข้ามาผสานกับวาทะกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในหมู่นักวิชาการบางกลุ่ม เพื่อที่ว่าเราจะ ได้มีเครื่องมือในการแสดงความคิดเห็น และวิจารณ์ ตอบโต้กับกระแสวาทะกรรมของสังคมโลก ("โลกานุวัตร") อันเต็มไปด้วยปัญหาที่พวกทุนนิยมในแบบ เสรีนิยมได้สร้างขึ้น โดยเฉพาะ ในบริเวณพื้นที่บนพื้นผิวโลกที่เรียกกันในปัจจุบันว่าเมือง หรือมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร งานวิจัย บทความทางวิชาการ จดหมายเหตุ บันทึกของชาวไทยและต่างชาติ แผนที่ ภาพถ่าย และจากคำบอกเล่าเพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาการทางสังคมของชุมชนอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ของ กรุงเทพมหานครตั้งแต่ก่อนสถาปนา เป็นเมืองหลวงจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เพื่อมองหาคำว่าเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่เกิดขึ้น เมื่อสภาพแวดล้อม เมืองมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นความสนใจไปที่สีสัน บรรยากาศ และความมีชีวิตชีวาของเมือง
2. ศึกษาหาแนวความคิดและทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมและหาแนวทางที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นกับ เมืองสมัยใหม่ในส่วนที่ส่งผลกระทบต่อระบบย่าน
3. ศึกษาสภาพปัจจุบันของย่านต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร
4. หาช่องทางที่จะ เป็นข้อ เสนอ เพื่อยับยั้งสาเหตุของการเสื่อมสลายของความสัมพันธ์ระดับย่านด้วยการหาพื้นที่ เมืองที่ยังคงความสามารถดำรงระบบย่าน เดิม เอาไว้ได้ในสภาพแวดล้อมใหม่ มาเป็นแบบในการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงความหมายและหน้าที่ของย่าน ตลอดจนความสำคัญของความสัมพันธ์ระดับย่าน
- 2) ทำให้ทราบถึงลักษณะของพื้นที่ที่มีความสามารถในการเป็นย่านและลักษณะของย่านที่มีพลังชีวิต เพียงพอที่จะอยู่ต่อไปในระบบ เมืองสมัยใหม่
- 3) เพื่อสร้างความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบ เมืองสมัยใหม่ และหาทางออกใหม่ ๆ ในการดำรงอยู่ของระบบย่านแบบต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองสมัยใหม่
- 4) เพื่อหาจุดเริ่มต้นที่จะ เสนอ เพื่อสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ระดับย่านให้กลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาอีกครั้ง

แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคม

Foucault, Michel. The order of Things: An Archaeology of the Human Sciences. (1973)

มนุษย์ทุกผู้ถูกครอบงำเอาไว้ด้วยความคิดอันเกิดจากวาทกรรม (discourse) จากส่วนที่เป็นคำพูด และจากระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นซึ่งวาทกรรมนี้จะดำรงอยู่ไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง แล้วสังคมก็จะสร้างวาทกรรมอันใหม่ขึ้นมาแทนที่ และเราก็จะตกอยู่ภายใต้วาทกรรมอันใหม่นั้น ยังผลให้จิตสำนึกของคนในสังคมรวมไปถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมในขณะนั้นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย และจะ เป็นไปอย่างนี้ไม่มีวันสิ้นสุด

เมื่อวาทะกรรมใหม่เข้ามาครอบงำ ก็ส่งผลให้เรามีความเห็นต่อสภาพแวดล้อม
อีกอย่างหนึ่งซึ่งต่างไปจากที่เราเคยเห็นมาก่อน ดังนั้นเราจึงสร้างวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม
ตามความคิดเห็นใหม่นั้นขึ้นมาอีกชุดหนึ่ง ทำให้สิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมอยู่มีลักษณะคล้อยตามไปกับ
กระแสสังคมใหม่นั้นด้วย เหตุนี้สภาพของบ้าน เมืองจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอยู่
ตลอดเวลา

แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพิจารณาปัญหา

ทฤษฎีนียัตินิยมทางกายภาพ (physical determinism)

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปถึงอิทธิพลที่สภาพแวดล้อมมีต่อมนุษย์ตามทฤษฎีนียัตินิยมทาง
กายภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อิทธิพลทางกายภาพที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคม (เช่น
Festinger et al., 1950; Gutman, 1966; Yeung and Yeh, 1975; Kan,
1987) การศึกษาเหล่านี้ได้พยายามชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้กันหรืออยู่ในสภาพแวดล้อม
ที่จัดให้มีโอกาสเห็นกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการใช้สอยสภาพแวดล้อมร่วมกัน เช่น
บันได ทางเดิน ลานโล่งของชุมชน ส่วนบริการของชุมชน มีโอกาสที่จะรู้จักคบหากันมากขึ้น

แม้นักสังคมวิทยา มักจะให้ความสำคัญต่อตัวแปรทางสังคม เช่นการ เป็นกลุ่มชนชั้น
เดียวกันในการกำหนดความสัมพันธ์ทางสังคม แต่ก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า สภาพแวดล้อมมีส่วน
ในการสนับสนุน หรือ ขัดขวางความสัมพันธ์ทางสังคม จึงเป็นการยอมรับทฤษฎีนียัตินิยมทาง
กายภาพ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2526:3)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาทฤษฎีนียัติทางกายภาพไปปรับใช้ในส่วนของการ
ภาคสนาม เพื่อหาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดความสัมพันธ์ระดับย่าน
ว่าควรจะมีลักษณะ เช่นใด เนื่องจากลักษณะของสภาพแวดล้อมนั้นส่งผลกระทบโดยตรงต่อ
พฤติกรรม และมีส่วนอย่างมากในการกำหนดกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นบนพื้นที่นั้น ๆ

งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เท่าที่ได้ทำการสำรวจเอกสารต่างพบว่าม้งงานศึกษาวิจัยในส่วนที่ส่วนมาเกี่ยวข้องกับเรื่องของผลกระทบจากระบบ เมืองสมัยใหม่ต่อระบบย่านของคนในกรุงเทพฯ อยู่ไม่มากนัก

บทความเรื่อง "Place, Power and Discourse in the Thai Image of Bangkok" ของ ริชาร์ด โอคอร์เนอร์ ที่ตีพิมพ์ลงในวารสารของสยามสมาคม ฉบับที่ 78 (ส่วนที่ 2) เมื่อปี พ.ศ. 1990 ดูจะเป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจของผู้วิจัยที่สุด และอาจจะกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้มีรากฐานของปัญหาในลักษณะเดียวกับที่โอคอร์เนอร์ได้เริ่มเอาไว้และเป็นคำถามที่ควรจะสานต่อ เนื่องจากเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับสภาวะการตั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบัน โอคอร์เนอร์ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของโลกทัศน์แบบย่านซึ่งคนกรุงเทพฯ ใช้เป็นแผนที่ของเมือง และการทำลายระบบย่านให้แตกสลายลงไปด้วยระบบเมืองสมัยใหม่

ก่อนหน้าในปี ค.ศ.1978 โอคอร์เนอร์ ได้นำเสนอวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก สาขามนุษยวิทยาต่อมหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา ในหัวข้อ Urbanism and religion: Community hierachy and sanctity in urban buddhist temples. ถึงแม้ว่าประเด็นหลักจะเป็นเรื่องของอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนในกรุงเทพฯ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ไปจนถึงปีที่ทำการวิจัย แต่ถึงกระนั้นเมื่อความในบางตอน ก็เป็นการอธิบายถึงลักษณะของเมืองสมัยใหม่ที่กำเนิดขึ้นมาในวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะ เรื่องของเมืองในฐานะที่เป็น เครือข่ายของความสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นตัวพื้นที่หรืออาณาบริเวณคลอจัน เรื่องของย่านที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา (บางขุนพรหมและ เทเวศร์) อีกทั้งยังได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องที่มาและความสำคัญของชื่อสถานที่ต่างๆ เอาไว้อย่างน่าสนใจอีกด้วย

นอกจากผลงานของไอคอร์ เนอร์คิงที่ได้กล่าวมาแล้วก็มีงานศึกษาเรื่อง "วันวาน และวันนี้ของถนนสีลม." ที่จัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2535 โดยธนาคารไทยทุนที่เน้นเรื่องของประวัติศาสตร์ความเป็นมา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในย่านสีลมโดยเฉพาะ มีการกล่าวถึงเรื่องของการผสมผสานระหว่างอดีตกับปัจจุบันบ้าง และได้ทำการอธิบายโดยใช้รูปแบบของสถาปัตยกรรม แต่มิได้หยิบยกเอาประเด็นขึ้นมาเป็นข้อ เสนอ

งานวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์." ของหม่อมราชวงศ์ แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี และคณะ เป็นการให้ภาพการเปลี่ยนแปลงของกรุงรัตนโกสินทร์ตั้งแต่เริ่มสร้างกรุงจนกระทั่งถึงรัชกาลปัจจุบัน โดยอธิบายถึงการเกิดขึ้นขององค์ประกอบของเมืองในสมัยต่างๆ อย่างละเอียดตั้งแต่เรื่องอาณาเขตและการขยายตัวของเมือง ตำแหน่งที่ตั้งของพระราชวัง และวัง ตำแหน่งที่ตั้งของที่พักอาศัยและชุมชนในสมัยนั้น ตลอดจนการเกิดขึ้นของตลาดและย่านการค้าต่างๆ รวมถึงการขุดคลอง คัดถนน สร้างสะพาน และอื่นๆ งานวิจัยชิ้นนี้แสดงองค์ประกอบทางกายภาพของเมืองทั้งหมดเอาไว้อย่างละเอียด เป็นการเก็บรวบรวม และการแยกประเภทข้อมูลในเชิงปริมาณโดยมิได้มุ่งหมายว่าจะนำไปใช้สำหรับแก้ปัญหาใน เรื่องใดเหมาะสำหรับการนำไปใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในโอกาสต่อไป (งานวิจัยชิ้นนี้จัดทำขึ้น เนื่องในวโรกาส เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนสุภาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปีพุทธศักราช 2534)

งานวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของ เขาวรัตน์ พุฒิมานรคិតกุล "การเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพฯในช่วงรัชกาลที่ 5-7 และผลกระทบทางสภาวะแวดล้อมต่อประชาชน." (2527) เป็นการให้ภาพความรุนแรงต่างๆ เป็นต้นว่าความรุนแรงทางเศรษฐกิจ ความรุนแรงทางกฎหมาย ความรุนแรงจากโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของรัฐบาล รวมเป็นความรุนแรงที่ทำให้การอยู่อาศัยของหมู่บ้านเกษตรกรในกรุงเทพฯลง เพื่อให้กรุงเทพฯกลายเป็นเมืองที่มีการพาณิชย์เป็นหลัก ส่งผลให้ประชากรต้องสูญเสียที่ดินในการทำการเกษตรลงไปเรื่อยๆ

งานวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของ จารุณี ศิริมิ่งคะลา เรื่อง "การศึกษาจินตภาพกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา." (2532) เป็นการบ่งชี้จินตภาพของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยพิจารณาองค์ประกอบหลักที่เป็นลักษณะเฉพาะทางกายภาพ และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างจินตภาพกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาในคุณภาพที่เหมาะสม การศึกษาจินตภาพกรุงรัตนโกสินทร์ของงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการประยุกต์ใช้ตามเทคนิคการศึกษาจินตภาพเมืองของ Kevin Lynch ซึ่งทำการศึกษาไว้ในเรื่อง "The Image of the City." ในปี พ.ศ. 1960

ในงานวิจัยชิ้นนี้มีการให้ความหมายของย่านว่า เป็นส่วนของเมืองที่มีบริเวณขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ คนจะรับรู้ความเป็นย่านเมื่อเข้าสู่ย่านนั้นๆ แล้ว ย่านแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ย่านที่เกิดจากการรวมกลุ่มของอาคารและของกิจกรรม ลักษณะเฉพาะของย่านคือความหลากหลายและครอบคลุมบริเวณคาบเกี่ยวกันอย่างซับซ้อน

แต่เนื่องจากงานวิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมือง จึงมิได้มีการแสดงถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของย่าน แต่ก็นับได้ว่าเป็นงานชิ้นแรกที่ได้คำจำกัดความของย่าน (ในภาษาไทย) เอาไว้

ความหมายของ "ย่าน" ที่ใช้กันโดยทั่วไป

คำว่า "ย่าน" ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนั้น สมัยโบราณใช้คำว่า "ป่า" ซึ่งเป็นคำใช้เรียกตำบลที่มีของขายอย่างเดียวกันมาก ๆ เช่น ป่าถ่าน ป่าตะกั่ว หรืออาจใช้ทั้งคำว่าย่านและป่าซ้อนกัน เช่น ย่านป่าทอง ย่านป่าตะกั่ว ย่านป่าผ้าเหลือง เป็นต้น

คำว่าย่าน เมื่อนำไปใช้ประกอบกับคำว่า ที่อยู่อาศัย กลายเป็น ย่านที่อยู่อาศัย และคำว่า การค้า กลายเป็น ย่านการค้า แล้วคำว่าย่านจะมีความหมายเท่ากับคำว่า เขต ในทางผังเมือง และสามารถใช้แทนที่กันได้ โดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม มักจะพบได้ในคำโฆษณาตามวิทยุ โทรทัศน์ และตามหน้าหนังสือพิมพ์

แต่ถ้าหากคำว่าย่านนั้นใช้อธิบายถึงเขตที่อยู่อาศัย และ/หรือ เขตการค้าของกลุ่มชนที่มีลักษณะเฉพาะทางด้านชาติพันธุ์แล้ว ในทางผังเมืองจะใช้คำว่า เขตวัฒนธรรม... ในขณะที่ภาษาทั่วไปจะใช้คำว่า ย่าน เช่น ย่านบ้านแขก ย่านสำเพ็ง ย่านพาหุรัด คำว่า ย่านจึงมักจะหมายถึง เขตการค้าเก่าด้วย

บริเวณที่เรียกว่า ป่า ย่าน หรือเขต(ที่อยู่อาศัย/การค้า)นั้น จะเป็นบริเวณที่มีการเข้าซ้อนของกิจกรรมชนิด/ประเภทเดียวกัน จนกระทั่งมีลักษณะเป็นกลุ่มก้อนที่สามารถสังเกตเห็นได้ และปรากฏอยู่อย่างมีเอกลักษณ์ชัดเจนในภูมิศาสตร์เมือง